

EEN WOORD VOORAF

- Deze handreiking is geschreven om handvatten te bieden die het gesprek over COVID-19 en vaccineren op de werkvloer makkelijker maken.
- De handreiking is bedoeld om het gesprek over COVID-19 en vaccineren te ondersteunen binnen de grenzen die de juridische kaders stellen. Het voorzien in juiste, betrouwbare informatie staat hierin centraal.
- Deze handreiking is nadrukkelijk **niet** bedoeld om mensen aan te zetten of over te halen tot bepaalde keuzes. Van enige vorm van dwang of drang kan geen sprake zijn. Dit werkt juist contraproductief.
- Deze handreiking is voor algemene situaties opgesteld. Partijen kunnen indien gewenst de handreiking verder toesnijden op de eigen situatie.

HANDREIKING COMMUNICEREN OVER COVID-19 EN VACCINEREN OP DE WERKVLOER

COVID-19 heeft een enorme impact op de samenleving en zeker ook op de werkvloer. De 1,5m afstand, het thuiswerken, een maximaal aantal klanten per m², mondkapjes, het (gedeeltelijk) sluiten van sectoren, de introductie van het coronatoegangsbewijs in een aantal sectoren. De maatregelen volgen elkaar in snel tempo op. Het continue met elkaar blijven zorgen voor een prettige en gezonde werkomgeving en een verantwoorde en fijne omgang met klanten is daarbij niet vanzelfsprekend. Dat vraagt allereerst om een goed gesprek over de impact van COVID-19 op de werkvloer. Ook de rol van vaccinaties is een thema dat daarin aan de orde zal komen.

We willen graag dat iedereen voor zichzelf een bewuste en onderbouwde keuze kan maken. Daarbij is het van belang dat iedereen toegang heeft tot goede en betrouwbare informatie om die keuze te kunnen maken. Een gesprek is uitdrukkelijk niet bedoeld om collega's aan te zetten of over te halen tot het maken van bepaalde keuzes.

WAT KUNNEN SECTOREN BIJDAGEN?

Veel partijen zoals de GGD, huisartsen, specialisten en buurtwerkers zetten zich op verschillende manieren in - om mensen goed te informeren over COVID – 19 . En waarschijnlijk wordt het gesprek ook al bij jullie op de werkvloer gevoerd.

We hebben allemaal belang bij een gezonde en prettige werkomgeving. Het met elkaar in gesprek gaan en blijven is daarom cruciaal, ook over lastige onderwerpen zoals het vaccineren. Wacht daarom niet op elkaar, maar initieer het gesprek daarover zelf.

[Over vaccineren praten op het werk? ‘Luister open naar elkaar’ | VNO-NCW](#)

IN GESPREK GAAN MET ELKAAR OP DE WERKVLOER

In gesprek gaan over COVID – 19 op de werkvloer kan lastig voelen of zelfs tot verhitte discussies leiden, zeker als het over vaccineren gaat. Mensen die gevaccineerd zijn en mensen die dat niet zijn, staan soms recht tegenover elkaar en komen niet nader tot elkaar vanwege onbegrip voor en verontwaardiging over elkaars standpunten. Het lijkt daarom soms makkelijker om het onderwerp op de werkvloer te vermijden.

Toch is het juist belangrijk om het gesprek over COVID – 19 en vaccineren op de werkvloer te voeren binnen de juridische kaders die daarvoor gelden. Door het onderwerp bespreekbaar te maken, kun je met alle partijen samen voor een prettige en gezonde omgeving zorgen en polarisatie op de werkvloer mogelijk voorkomen. Daarnaast is het gesprek soms onvermijdelijk, bijvoorbeeld wanneer klanten specifiek om gevaccineerde werknemers of werknemers met een coronatoegangsbewijs (CTB) vragen. Al zijn er grenzen over wat er besproken mag worden. Zo mag een werkgever niet vastleggen wat de vaccinatiestatus is van werknemers.

Wil je meer weten over wat jij vanuit jouw rol als medewerker, werkgever, arboarts, bedrijfsarts, vakbond vragen tijdens een gesprek?

Kijk dan op: [Vaccinatiebeleid: vragen en antwoorden | MKB-Nederland](#)

DOEL VAN EEN GESPREK

Werkgever en werknemers zijn samen verantwoordelijk voor het creëren van een prettige en gezonde samenwerking op de werkvloer. Weten wat er speelt op de werkvloer door met elkaar in gesprek te blijven gaan is belangrijk voor die prettige en gezonde samenwerking. Door met elkaar in gesprek te gaan kun je er achter te

komen welke overwegingen spelen rondom COVID-19 en ook vaccineren om daar gezamenlijk op een goede manier mee om te gaan. Inzetten op het faciliteren van juiste en betrouwbare informatiebronnen rondom vaccineren kunnen vervolgens helpen om beide partijen weloverwogen besluiten te laten nemen.

HOE BEREID JE HET GESPREK VOOR?

Om het gesprek over COVID – 19 en vaccineren goed te laten verlopen is het goed om na te denken in welke vorm je dit wilt voeren. De vorm die hierin het beste past kan per sector en organisatie verschillen. Kies daarom een vorm die past bij jullie organisatiecultuur en het thuiswerkadvies. Denk na over:

- Heb je al enig idee wat er leeft onder medewerkers omtrent dit thema? Wat is er al besproken in de organisatie? Heb je als werkgever duidelijk een standpunt in genomen over vaccineren? Voelen medewerkers de ruimte om open en eerlijk hun mening te delen?
- Wie voert het gesprek? Wordt het gesprek gevoerd door een vertrouwenspersoon, een gespreksleider, HR-medewerker, een arbo- of bedrijfsarts of iemand van de OR? Of laat je het gesprek organisch verlopen?
- Hoeveel medewerkers wil je hierbij hebben? Vindt het gesprek op afdelings- of teamniveau plaats of met de hele organisatie?
- Wanneer en waar vindt het gesprek plaats? Kies je voor een formele vergaderruimte of de koffietafel? Vindt het gesprek digitaal plaats, bijvoorbeeld via Zoom of Teams? Houd hierbij ook rekening met de geldende coronamaatregelen.

DO'S EN DONT'S TIJDENS HET GESPREK

Praten over moreel gevoelige en emotionele onderwerpen kan moeilijk zijn. Vooral wanneer twee gesprekpartners een andere mening of kijk hebben. Wanneer dit het geval is, is onze automatische neiging vaak om te gaan argumenteren. Het gevolg daarvan is dat je gesprekspartner in de weerstand kan schieten en in de tegenaanval gaat. Het gesprek zou echter geen debat moeten zijn. Goed luisteren en begrip tonen voor elkaars overwegingen is belangrijker dan argumenteren over welke punten wel of niet juist zijn. Hierdoor creëer je een omgeving waarin je open met elkaar kunt praten over vaccineren. Om het gesprek zo goed mogelijk te laten verlopen staan hieronder een aantal do's en dont's beschreven voor tijdens het gesprek.

NIET DOEN	WEL DOEN
<p>Een autoriteit als afzender om het gesprek aan te gaan of aan te zetten tot heroverwegingen over vaccineren: de overheid, virologen, specialisten worden niet altijd meer geloofd als afzender.</p>	<p>Mensen waarin zij zichzelf herkennen: Mensen die niet gevaccineerd zijn hebben wel vertrouwen in mensen die net als zij ook vragen en zorgen hebben.</p>
<p>Gebruik van argumenten: Het in discussie gaan en het aanvallen van mensen hun overtuigingen voelt als een persoonlijke aanval. Mensen gaan meteen in de tegenaanval.</p>	<p>Erkenning geven en respecteren van de overtuigingen van de ander: Geef altijd te kennen dat de ander recht heeft op zijn of haar overtuiging. Zet je eigen morele oordeel aan de kant.</p>
<p>Praten over het nut van vaccineren: Mensen weten echt wel waarom we willen dat ze tot vaccinatie overgaan. Ze zijn gewoon nog niet overtuigd of bezorgd voor zichzelf.</p>	<p>Praten over het verlangen om weer samen te genieten van het leven en een fijne werkomgeving. Benadruk daarin het belang om maatregelen te nemen die het virus op afstand te houden.</p>
<p>Informatie delen: Ga niet zelf argumentatie of feiten delen die voor het vaccineren spreken, want dan word jij en de organisatie ook de vijand en wordt de opening tot gesprek weer dichtgegooid.</p>	<p>Verwijs naar betrouwbare informatiebronnen en mensen die luisteren naar de vragen en twijfels die de personen delen.</p>
<p>Vraag om alsnog te prikken: Door te vragen om alsnog te prikken vraag je aan mensen om toe te geven aan de druk en om van gedacht te veranderen. Dat voelt heel onprettig.</p>	<p>Probeer niet over te halen om de prik te gaan halen, maar verwijs naar instanties, mensen of plaatsen die kunnen helpen bij vragen, twijfels of ontbrekende informatie. Bijvoorbeeld een huisarts, bedrijfsarts of de twijfeltelefoon die een luisterend oor kan zijn en door hun kennis verduidelijking geven en twijfels wegnemen.</p>

HULP NODIG?

Is er op basis van het gesprek behoefte aan verdere informatie of ondersteuningsmogelijkheden? Via verschillende kanalen is er meer informatie beschikbaar omtrent het communiceren over COVID – 19 en vaccineren met anderen.

Voor de werknemer:

- Bedrijfsarts, arbodienst, HR-medewerkers, OR, vakbonden
- Huisartsen & zorgprofessionals
- In gesprek met een zorgspecialist (arts, verpleegkundige)
  - www.vragenovercorona.nl (gaat live op 22 december 2021)
- Twijfels over vaccineren
  - Vaccinatie twijfel telefoon
    - Voor medische vragen over coronavaccinatie. Op werkdagen bereikbaar tussen 08:30 – 16:30 uur op **088 – 7555777**.
  - Online informatie over vaccinatietwijfels
    - [Steffie legt corona eenvoudig uit](#)
    - [Vaccin tegen Corona - Pharos](#)
    - [Over Vaccineren | Rijksoverheid.nl](#)
- Vaccineren zonder afspraak op een GGD-locatie in de buurt
  - Voor een overzicht van GGD-locaties met vrije inloop voor vaccineren ga naar: [Prikken zonder afspraak | Rijksoverheid.nl](#)
  - Voor een up-to-date overzicht van de adressen en openingstijden van vrije inloop vaccinatielocaties bij u in de buurt, kunt u ook de website van uw regionale GGD raadplegen. Te vinden via: [Home - GGD](#)

Voor de werkgever:

- Vaccinatie en Corona toegangsbewijs: vragen en antwoorden
  - Voor verdere vragen en antwoorden op wat een werkgever moet en kan doen met betrekking tot vaccinatie en het Corona toegangsbewijs ga naar: [Vaccinatiebeleid: vragen en antwoorden | MKB-Nederland](#)
- Informatiesessies door zorgprofessionals
  - Voor aanvragen van informatiesessie over vaccineren door zorgprofessionals ga naar: [Verklein de gezondheidskloof | Gezondheidskloof.nl](#)

- Advies & ondersteuning op maat vanuit de GGD voor het verhogen van de informatiegraad op de werkvloer
  - Een overzicht van GGD contactpersonen in uw regio is op te vragen via: vaccinatiecovid19@ggdghor.nl
- Informatie & onderzoek over vaccinatiebereidheid van de RIVM gedragsunit
  - [Vaccinatiebereidheid | RIVM](#)

Algemeen

- Informatie van rijksoverheid en rivm over coronavaccinatie
  - [Vaccinatie tegen het coronavirus | Rijksoverheid.nl](#)
  - [COVID-19-vaccinatie | RIVM](#)